بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

İSLAM KAHRAMANLARI

SERİ 13

HZ. KA'KÂ' B. AMR

Kur'an, Sahih Hadisler ve Tarih Kitaplarına Göre Kâdisiye'nin Süvarisi ve Barış Elçisi

وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسۡتَطَعۡتُم مِّن قُوَّةٖ وَمِن رِّبَاطِ ٱلۡخَيۡلِ تُرۡهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمۡ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمۡ لَا تَعۡلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعۡلَمُهُمۡۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَيۡءٖ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيۡكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تُظۡلَمُونَ ٦٠

"Ey inananlar! Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırmak üzere kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda sarfettiğiniz her şey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödenecektir"

Enfâl Sûresi 8:60

HJ CHE ALİM HJ CHE HARON

quranscience.my | facebook.com/QuranScienceMY

Ücretsiz dijital sürümü okumak için okutun: quranscience.my

© 2026 M / 1448 H quranscience.my — ücretsiz kitap. Satılamaz.

TEŞEKKÜR

Müminlere güçleri yettiğince kuvvet hazırlamalarını ve kardeşlerinin arasını düzeltmelerini emreden Allah'a hamd olsun. Efendimiz Peygamberimiz Muhammed'e ﷺ, onun âline ve ashabına ve onlara güzellikle tâbi olan tâbiîne — bunların arasında Kâdisiye'nin süvarisi Ka'kâ' b. Amr'a رضى الله عنه — salât ve selâm olsun.

Bu kitap özellikle sevgili eşime ithaf edilmiştir,

ZAHARAH MOHD LATİF;

sevgili çocuklarıma,

MUHAMMAD HAFİZ, NOOR HAZWANİ, ABDUL HAKİM, NOOR HİDAYAH, NOR AQİLA ve **NOR ATİQAH**;

ve damatlarımla gelinlerime,

FAZİLAH, MALEK, HANİN, FAİRİZAL ve **FİRWAN**.

İslam Kahramanları'nın bu on üçüncü kitabı, Ka'kâ' b. Amr'ın رضى الله عنه hayatını anlatır: Hâlid b. Velîd'e tek başına yardımcı olarak gönderilen Benî Temîm kahramanı, Kâdisiye günlerinin yiğidi ve Cemel Vakası'ndan önce bir barış elçisi. Kıssası, kaynakları hakkında dürüstlükle anlatılmıştır; böylece okuyucu sahih hadisi tarihî rivayetlerden ayırt edebilir. Allah bu ilmi faydalı ilimlerden — 'ilmun yuntefe'u bih — eylesin.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

BU E-KİTABIN KAPAĞI HAKKINDA

Bu e-kitabın kapağında hiçbir insan veya hayvan tasviri yoktur. Kapakta şafak vakti Irak'ta ***Fırat kıyısında geniş bir ova*** ve nehir kenarında hurma ağaçları görülür.

Kıvrılan yol boyunca ufuktan birbiri ardınca ***toz sütunları*** yükselir. Bunlar Ka'kâ'ın Kâdisiye'deki Ağvâs günü uyguladığı stratejiyi hatırlatır: bin süvari onarlı gruplar hâlinde art arda geldi ve düşman, sonu gelmeyen büyük bir yardımın ulaştığını sandı.

Ön planda bir kayanın üzerinde ***demir bir miğfer ve kınında bir kılıç*** durur — Allah'ın şu emrinde olduğu gibi bir mücahidin hazırlığının simgeleri: "Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın" (Enfâl 8:60). Kınındaki kılıç, Ka'kâ'ın bir zamanlar savaş için değil barış için gönderildiğini de hatırlatır.

Alttaki ***koyu mavi şerit***, ***ince altın çizgilerle*** çerçevelenmiştir ve yazarın adı burada yer alır — tüm İslam Kahramanları kapakları uyumlu olsun diye Seri 1–12 kapaklarında olduğu gibi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

İÇİNDEKİLER

HZ. KA'KÂ' B. AMR 5
1. KA'KÂ' B. AMR KİMDİR? 6
2. SAHÂBÎ Mİ, TÂBİÎ Mİ? KAYNAKLAR HAKKINDA DÜRÜSTLÜK 7
3. RESÛLULLAH'IN ﷺ SÖZLERİNDE BENÎ TEMÎM 9
4. "İÇİNDE BUNUN GİBİ BİRİ BULUNAN ORDU YENİLMEZ" 10
5. IRAK TOPRAKLARINDA HÂLİD İLE BİRLİKTE 12
6. ÇÖLÜ AŞARAK YERMÜK'E 13
7. DIMAŞK SURLARINA TIRMANIŞ 15
8. IRAK'A DÖNÜŞ: ONARLI GRUPLAR HÂLİNDE BİN SÜVARİ 16
9. AĞVÂS GÜNÜ: KÖPRÜ YENİLGİSİNİN RÖVANŞI 17
10. MASKELİ DEVELER VE BEYAZ FİL 18
11. HERÎR GECESİ VE KÂDİSİYE ZAFERİ 19
12. NE İÇİN SAVAŞIYORUZ? 20
13. MEDÂİN, CELÛLÂ VE HULVÂN 21
14. NİHÂVEND: SAHTE GERİ ÇEKİLME 22
15. CEMEL VAKASI'NDAN ÖNCE BARIŞ ELÇİSİ 23
16. KÛFE'DEKİ SON GÜNLER 25
17. KA'KÂ'IN AHLAKI VE VASIFLARI 26
18. KA'KÂ' KISSALARININ KAYNAKLARI 27
19. KA'KÂ' KISSASINDAKİ ŞAHSİYETLER 28
20. KA'KÂ' KISSASINDAKİ YERLER 29
21. KA'KÂ'IN HAYATININ KRONOLOJİSİ 30
22. KA'KÂ' HAKKINDA SIKÇA SORULAN SORULAR 31
23. DERSLER VE SONUÇ 33
KAYNAKÇA 34
DESTEK VE BAĞIŞ 35

Renk rehberi: yeşil kutu = Kur'an ayeti; altın kutu = hadis; kahverengi kutu = siyer notu (siyer kitaplarının rivayeti); mavi tablo = karşılaştırma.

HZ. KA'KÂ' B. AMR

Tarih kitaplarında Halife Ebû Bekir es-Sıddîk'ın Benî Temîm'den bir kahraman hakkında şöyle dediği rivayet edilir: ***"İçinde bunun gibi biri bulunan ordu yenilmez."*** Bu kahraman, Irak ve Şam fetihlerinin hemen her büyük savaşında adı geçen süvari ***Ka'kâ' b. Amr et-Temîmî'dir*** رضى الله عنه.

Irak'ta Hâlid b. Velîd ile birlikte savaştı, çölü aşarak Şam'a geçti ve ***Yermük***'te çarpıştı; ardından Irak'a dönerek ***Kâdisiye*** günlerinin yiğidi oldu. Daha sonra Medâin, Celûlâ ve Nihâvend fetihlerine katıldı. Fitne döneminde ise Hz. Ali b. Ebû Tâlib tarafından Cemel Vakası'ndan önce Müslümanların arasını bulmak için gönderildi.

Bu e-kitap, ***İslam Kahramanları*** serisinin on üçüncüsüdür. Ka'kâ'ın kıssası önceki kitaplardan farklıdır: onunla ilgili haberlerin neredeyse tamamı bize, hadis âlimlerinin zayıf saydığı ***Seyf b. Ömer*** adlı bir tarih râvisi yoluyla ulaşmıştır. Bu sebeple bu e-kitaptaki her kıssanın kaynağı ve derecesi dürüstçe belirtilmiş, dersleri ise Kur'an'a ve sahih hadislere dayandırılmıştır.

Ka'kâ'ın kıssası akılla yönlendirilen bir cesaretin kıssasıdır: o yalnızca savaş meydanında gözü pek değil, aynı zamanda plan yapmakta da akıllıydı — Müslümanlar kendi aralarında ihtilafa düştüğünde barış yolunu arayacak kadar da hikmetliydi.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA'KÂ' B. AMR KİMDİR?

Tam adı, Arap Yarımadası'nda Necid'de yaşayan büyük ***Benî Temîm*** kabilesinden ***Ka'kâ' b. Amr b. Mâlik et-Temîmî'dir***. Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk adlı eserinde onun nesebini uzun uzun verir. Kardeşi ***Âsım b. Amr*** da Irak'ta onun yanında savaşan bir komutandı.

Tarih kitapları onu son derece cesur bir süvari, süvari birliklerinin lideri ve aynı zamanda bir şair olarak tasvir eder. Ona nispet edilen birçok şiir, katıldığı savaşları anlatır.

ADI VE LAKAPLARI

AD VEYA LAKAP	AÇIKLAMA
Ka'kâ' b. Amr	Asıl adı
et-Temîmî	Benî Temîm kabilesinden
Âsım b. Amr	Kardeşi, o da Irak'ta komutan
Kâdisiye'nin süvarisi	Ağvâs ve İmâs günlerinin kahramanı (15 H)
Şair	Birçok savaş şiiri ona nispet edilir

ALINACAK DERSLER

Allah dilediğini dilediği kabileden yükseltir. Bir insanın cesareti ve yeteneği, Allah'ın kelimesini yüceltmek için kullanıldığında şeref kazanır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

SAHÂBÎ Mİ, TÂBİÎ Mİ? KAYNAKLAR HAKKINDA DÜRÜSTLÜK

Ka'kâ'ın kahramanlıklarını anlatmadan önce kaynaklar hakkında dürüst olmalıyız. Âlimler onun Resûlullah'ın ﷺ sahâbîsi mi yoksa bir tâbiî mi olduğu konusunda ihtilaf etmiştir.

KAYNAK NOTU: "RESÛLULLAH'IN ﷺ VEFATINDA BULUNDUM"

Ka'kâ'ın "Resûlullah'ın ﷺ vefatında bulundum" dediği rivayet edilir. Ayrıca Resûlullah'ın ﷺ ona ***"Cihad için ne hazırladın?"*** diye sorduğu, onun da "Allah'a ve Resûlü'ne itaat ile atlar" diye cevap verdiği, Resûlullah'ın ﷺ da "İşte en yüce hedef budur" buyurduğu rivayet edilir.

Her iki rivayet de ***Seyf b. Ömer*** yoluyla gelir. İbn Ebû Hâtim, Seyf'in hadisinin terk edildiğini söyleyerek "öyleyse hadis bâtıldır; onu sadece bilinsin diye yazdık" demiştir. İbn Abdilber de hadis ehline göre Ka'kâ' ve kardeşi Âsım için Resûlullah'tan ﷺ ne sohbetin, ne görüşmenin, ne de rivayetin sahih olduğunu söylemiştir.

İbn Hacer onun adını el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe'de zikretmiş ve Seyf'i "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelemiştir.

Rivayetin derecesi: Zayıf. Daha güçlü sonuç, onun Resûlullah ﷺ ile sohbetinin sahih bir senetle sabit olmadığı ve ***büyük tâbiîlerden*** sayıldığıdır. Bu e-kitapta رضى الله عنه ifadesi, âlimlerin âdeti üzere selef mücahitlerinden biri için bir rıza duası olarak kullanılmıştır.

KAYNAK:
İbn Ebû Hâtim, el-Cerh ve't-ta'dîl; İbn Abdilber, el-İstîâb; İbn Kâni', Mu'cemü's-sahâbe; İbn Hacer, el-İsâbe ve Takrîbü't-Tehzîb.

Atlarla ilgili hadis zayıf olsa da, anlamı sahih bir hadisle desteklenir:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 2852

حَدَّثَنَا أَبُو نُعَيْمٍ، حَدَّثَنَا زَكَرِيَّاءُ، عَنْ عَامِرٍ، حَدَّثَنَا عُرْوَةُ الْبَارِقِيُّ، أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم قَالَ " الْخَيْلُ مَعْقُودٌ فِي نَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ الأَجْرُ وَالْمَغْنَمُ ".

TERCÜME:

Urve el-Bârikî'nin rivayet ettiğine göre Nebî ﷺ şöyle buyurdu: ***"Kıyamet gününe kadar atların alınlarına hayır bağlanmıştır: sevap ve ganimet."***

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Ebû Nuaym el-Fadl b. Dükeyn ← Zekeriyyâ b. Ebû Zâide ← Âmir eş-Şa'bî ← Urve el-Bârikî رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-Cihâd ve's-Siyer, Hadis No. 2852.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:2852

ALINACAK DERSLER

Resûlullah'a ﷺ sabit olmayan bir şeyi nispet etmeyiz. Tarihî kıssalar tarih olarak anlatılabilir; fakat hükümler ve akide yalnızca Kur'an'dan ve sahih hadislerden alınır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

RESÛLULLAH'IN ﷺ SÖZLERİNDE BENÎ TEMÎM

Ka'kâ'ın kabilesi Benî Temîm, Arap kabilelerinin Müslüman olduklarını bildirmek için Medine'ye geldikleri ***Heyetler Yılı***'nda (9 H) Müslüman oldu. Ebû Hüreyre, Resûlullah'ın ﷺ bu kabile hakkındaki üç sözünü rivayet eder:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 2543

حَدَّثَنَا زُهَيْرُ بْنُ حَرْبٍ، حَدَّثَنَا جَرِيرٌ، عَنْ عُمَارَةَ بْنِ الْقَعْقَاعِ، عَنْ أَبِي زُرْعَةَ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ـ رضى الله عنه ـ قَالَ لاَ أَزَالُ أُحِبُّ بَنِي تَمِيمٍ. وَحَدَّثَنِي ابْنُ سَلاَمٍ أَخْبَرَنَا جَرِيرُ بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدِ عَنِ الْمُغِيرَةِ عَنِ الْحَارِثِ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ. وَعَنْ عُمَارَةَ عَنْ أَبِي زُرْعَةَ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ مَا زِلْتُ أُحِبُّ بَنِي تَمِيمٍ مُنْذُ ثَلاَثٍ سَمِعْتُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ فِيهِمْ، سَمِعْتُهُ يَقُولُ " هُمْ أَشَدُّ أُمَّتِي عَلَى الدَّجَّالِ ". قَالَ وَجَاءَتْ صَدَقَاتُهُمْ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم " هَذِهِ صَدَقَاتُ قَوْمِنَا ". وَكَانَتْ سَبِيَّةٌ مِنْهُمْ عِنْدَ عَائِشَةَ. فَقَالَ " أَعْتِقِيهَا فَإِنَّهَا مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ ".

TERCÜME:

Ebû Hüreyre dedi ki: Resûlullah'tan ﷺ onlar hakkında duyduğum üç şeyden beri Benî Temîm'i sevmeye devam ediyorum. Onun şöyle buyurduğunu işittim: ***"Onlar ümmetimin Deccâl'e karşı en çetin olanlarıdır."*** Zekâtları geldiğinde Resûlullah ﷺ ***"Bu, kavmimizin zekâtıdır"*** buyurdu. Hz. Âişe'nin yanında onlardan esir bir kadın vardı; Resûlullah ﷺ "Onu âzat et, çünkü o İsmâil'in soyundandır" buyurdu.

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Züheyr b. Harb ← Cerîr b. Abdülhamîd ← Umâre b. Ka'kâ' ← Ebû Zür'a ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-Itk, Hadis No. 2543.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:2543

Bu hadisin senedindeki Umâre b. Ka'kâ' başka bir tâbiîdir; kahramanımızın oğlu değildir.

ALINACAK DERSLER

Resûlullah ﷺ bir kavimdeki iyiliği överdi. Onun zikrettiği Benî Temîm'in sebatı, kahramanlarında cihad meydanında ortaya çıktı.

"İÇİNDE BUNUN GİBİ BİRİ BULUNAN ORDU YENİLMEZ"

Yemâme Savaşı'ndan (12 H) sonra Halife Ebû Bekir, Hâlid b. Velîd'e Irak'a yürümesini emretti. Hâlid'in askerlerinin çoğu evlerine döndü; bunun üzerine Hâlid Medine'den takviye istedi.

TARİHÎ NOT: TEK KİŞİLİK TAKVİYE

Rivayet edildiğine göre Ebû Bekir, Hâlid'e yalnızca bir kişi gönderdi: Ka'kâ' b. Amr. İnsanlar "Ordusu dağılmış bir komutana tek bir adamla mı yardım ediyorsun?" dediler. Ebû Bekir şöyle cevap verdi: ***"İçinde bunun gibi biri bulunan ordu yenilmez."*** Ebû Bekir'in ayrıca ***"Ka'kâ'ın orduda bulunan sesi bin adamdan hayırlıdır"*** dediği de rivayet edilir.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk; Miskeveyh, Tecâribü'l-ümem; İbnü'l-Esîr, Üsdü'l-gâbe; İbn Hacer, el-İsâbe.

Bir mücahidin hazırlığı sadece sayıdan ibaret değildir; kuvvet ve ciddiyettir. Allah şöyle buyurur:

ENFÂL SÛRESİ 8:60

وَأَعِدُّواْ لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعْلَمُهُمْۚ وَمَا تُنفِقُواْ مِن شَىْءٍ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

Ey inananlar! Onlara karşı gücünüzün yettiği kadar Allah'ın düşmanı ve sizin düşmanlarınızı ve bunların dışında Allah'ın bilip sizin bilmediklerinizi yıldırmak üzere kuvvet ve savaş atları hazırlayın. Allah yolunda sarfettiğiniz her şey size haksızlık yapılmadan, tamamen ödenecektir

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/8:60

Resûlullah ﷺ bu âyeti minberde açıkladı:

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 1917

حَدَّثَنَا هَارُونُ بْنُ مَعْرُوفٍ، أَخْبَرَنَا ابْنُ وَهْبٍ، أَخْبَرَنِي عَمْرُو بْنُ الْحَارِثِ، عَنْ أَبِي عَلِيٍّ، ثُمَامَةَ بْنِ شُفَيٍّ أَنَّهُ سَمِعَ عُقْبَةَ بْنَ عَامِرٍ، يَقُولُ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم وَهُوَ عَلَى الْمِنْبَرِ يَقُولُ " وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ أَلاَ إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْىُ أَلاَ إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْىُ أَلاَ إِنَّ الْقُوَّةَ الرَّمْىُ "

TERCÜME:

Ukbe b. Âmir dedi ki: Resûlullah'ı ﷺ minberde iken şöyle buyururken işittim: ***"'Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet hazırlayın.' Dikkat edin, kuvvet atıcılıktır. Dikkat edin, kuvvet atıcılıktır. Dikkat edin, kuvvet atıcılıktır."***

SENED İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Hârûn b. Ma'rûf ← Abdullah b. Vehb ← Amr b. Hâris ← Ebû Ali Sümâme b. Şüfey ← Ukbe b. Âmir رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-İmâre, Hadis No. 1917.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Buhârî'den sonra en sahih hadis kitabı olan Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/muslim:1917

ALINACAK DERSLER

Gerçekten hazırlıklı tek bir kişi, birçok kişinin etkisini gösterebilir. Hazırlığın kalitesi — iman, ilim ve beceri — sayıdan daha önemlidir.

IRAK TOPRAKLARINDA HÂLİD İLE BİRLİKTE

Ka'kâ', 12 H yılında Irak'taki savaşlar dizisinde Hâlid b. Velîd'e eşlik etti (bkz. Seri 3: Hâlid b. Velîd).

TARİHÎ NOT: KÂZIME'DEN ENBÂR'A

İlk savaş, Hâlid'in İranlı komutan Hürmüz ile karşılaştığı Kâzıme'deki ***Zâtüsselâsil*** savaşıydı. Hâlid, Hürmüz'ü teke tek dövüşte öldürdü ve İran ordusu yenildi. Ka'kâ' bu savaşa ve ardından gelen ***Hîre***, ***Enbâr*** ve ***Aynüttemr*** fetihlerine katıldı. Bazı rivayetler onun Hâlid'in öncü birliğine komuta ettiğini zikreder.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (12 H olayları).

ALINACAK DERSLER

İyi bir kahraman, tecrübeli bir komutandan öğrenir. Ka'kâ' savaş sanatını "Allah'ın Kılıcı" Hâlid'den öğrendi.

ÇÖLÜ AŞARAK YERMÜK'E

13 H yılında Ebû Bekir, Hâlid'e ordusunun bir kısmını Irak'tan alıp Şam'daki Müslüman kuvvetlere destek olmasını emretti. Hâlid, Suvâ'dan Şam'a neredeyse susuz bir çölü aştı ve Ka'kâ' da onunla birlikteydi. İbn Asâkir, Ka'kâ'ın bu yolculuk hakkındaki şiirini kaydetmiştir.

TARİHÎ NOT: YERMÜK'TE BİR KÜRDÛSUN KOMUTANI

Rumlara karşı ***Yermük*** Savaşı'nda Hâlid orduyu birçok *kürdûsa* (küçük birliğe) ayırdı. Ka'kâ'a Irak ordusunun birliklerinden birinin komutası verildi ve o gün hakkında şiir söyledi.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
İbn Asâkir, Târîhu Medîneti Dımaşk; Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk.

Resûlullah ﷺ, düşmanla karşılaşan bir mücahidin edebini öğretti:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 2966

حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ مُحَمَّدٍ، حَدَّثَنَا مُعَاوِيَةُ بْنُ عَمْرٍو، حَدَّثَنَا أَبُو إِسْحَاقَ، عَنْ مُوسَى بْنِ عُقْبَةَ، عَنْ سَالِمٍ أَبِي النَّضْرِ، مَوْلَى عُمَرَ بْنِ عُبَيْدِ اللَّهِ وَكَانَ كَاتِبًا لَهُ قَالَ كَتَبَ إِلَيْهِ عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَبِي أَوْفَى - رضى الله عنهما - فَقَرَأْتُهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم فِي بَعْضِ أَيَّامِهِ الَّتِي لَقِيَ فِيهَا انْتَظَرَ حَتَّى مَالَتِ الشَّمْسُ. ثُمَّ قَامَ فِي النَّاسِ قَالَ " أَيُّهَا النَّاسُ، لاَ تَتَمَنَّوْا لِقَاءَ الْعَدُوِّ، وَسَلُوا اللَّهَ الْعَافِيَةَ، فَإِذَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاصْبِرُوا، وَاعْلَمُوا أَنَّ الْجَنَّةَ تَحْتَ ظِلاَلِ السُّيُوفِ، ثُمَّ قَالَ اللَّهُمَّ مُنْزِلَ الْكِتَابِ وَمُجْرِيَ السَّحَابِ وَهَازِمَ الأَحْزَابِ، اهْزِمْهُمْ وَانْصُرْنَا عَلَيْهِمْ ".

TERCÜME:
Sâlim Ebü'n-Nadr dedi ki: Abdullah b. Ebû Evfâ, Ömer b. Ubeydullah'a bir mektup yazdı, ben de onu okudum: Resûlullah ﷺ düşmanla karşılaştığı günlerden birinde güneş zevalden sonraya kayıncaya kadar bekledi.

Sonra insanların arasında ayağa kalkıp şöyle buyurdu: ***"Ey insanlar! Düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin, Allah'tan âfiyet isteyin. Fakat onlarla karşılaştığınızda sabredin ve bilin ki cennet kılıçların gölgesi altındadır."*** Sonra şöyle dua etti: "Ey Kitab'ı indiren, bulutları yürüten ve düşman toplulukları bozguna uğratan Allah'ım! Onları bozguna uğrat ve bize onlara karşı yardım et."

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Abdullah b. Muhammed el-Müsnedî ← Muâviye b. Amr ← Ebû İshâk el-Fezârî ← Mûsâ b. Ukbe ← Sâlim Ebü'n-Nadr ← Abdullah b. Ebû Evfâ رضى الله عنهما.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-Cihâd ve's-Siyer, Hadis No. 2966.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:2966

ENFÂL SÛRESİ 8:45

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا لَقِيتُمۡ فِئَةٗ فَٱثۡبُتُواْ وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرٗا لَّعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٤٥

Ey inananlar! Bir toplulukla karşılaşırsanız dayanın; başarıya erişebilmeniz için Allah'ı çok anın

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/8:45

ALINACAK DERSLER

Mümin savaş aramaz; fakat savaş geldiğinde sebat eder, sabreder ve Allah'ı çok anar.

DIMAŞK SURLARINA TIRMANIŞ

TARİHÎ NOT: SURUN ÜZERİNE ATILAN İPLER

Müslüman ordusu ***Dımaşk***'ı kuşattığında (14 H), şehrin surları yüksekti ve etrafı su dolu bir hendekle çevriliydi. Rivayet edildiğine göre bir gece şehir halkı bir bayramla meşgulken Hâlid b. Velîd, Ka'kâ' b. Amr, Maz'ûr b. Adî ve birkaç kişiyle birlikte hendeği geçti, surun üzerine ipler atıp tırmandı. Şehre inip doğu kapısını açtılar ve sonunda Dımaşk halkı barış istedi.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (14 H olayları).

Dımaşk'ın fethiyle ilgili diğer rivayetler, şehrin bir kısmının Ebû Ubeyde b. Cerrâh eliyle sulhen, bir kısmının da Hâlid eliyle zorla fethedildiğini zikreder (bkz. Seri 4). Tarihçiler ayrıntılarda ihtilaf etmiştir.

ALINACAK DERSLER

Planlamayla birleşen cesaret, kapalı görünen bir yolu açabilir. Küçük ama cesur bir ekip durumu değiştirebilir.

IRAK'A DÖNÜŞ: ONARLI GRUPLAR HÂLİNDE BİN SÜVARİ

15 H yılında (14 veya 16 H diyenler de vardır), ***Sa'd b. Ebû Vakkâs*** komutasındaki Müslüman ordusu Irak'ta ***Kâdisiye***'de Rüstem komutasındaki büyük İran ordusuyla karşılaştı (bkz. Seri 5: Sa'd b. Ebû Vakkâs). Halife Ömer, Ebû Ubeyde'ye Irak ordusunu Şam'dan geri göndermesini emretti. Bu ordunun komutanı Hâşim b. Utbe idi ve Ka'kâ' öncü birliğe komuta ediyordu.

TARİHÎ NOT: ARDI ARKASI KESİLMEYEN TOZ

Ka'kâ', savaşın ikinci günü olan ve ***Ağvâs Günü*** (yardım günü) denilen günün sabahı Kâdisiye'ye ulaştı. Bin askerini onarlı gruplara ayırdı. Bir grup gelip gözden kaybolduğunda, bir sonraki grup tozu dumana katarak beliriyordu. Müslüman ordusu sevinçle tekbir getirdi; İran ordusu ise sonu gelmeyen çok büyük bir takviyenin geldiğini sandı.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (Kâdisiye olayları).

Bu strateji, Resûlullah'ın ﷺ savaş hakkındaki sözüyle uyumludur:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 3030

حَدَّثَنَا صَدَقَةُ بْنُ الْفَضْلِ، أَخْبَرَنَا ابْنُ عُيَيْنَةَ، عَنْ عَمْرٍو، سَمِعَ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ ـ رضى الله عنهما ـ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم " الْحَرْبُ خُدْعَةٌ ".

TERCÜME:
Câbir b. Abdullah dedi ki: Nebî ﷺ şöyle buyurdu: ***"Savaş hiledir."***

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Sadaka b. Fadl ← Süfyân b. Uyeyne ← Amr b. Dînâr ← Câbir b. Abdullah رضى الله عنهما.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-Cihâd ve's-Siyer, Savaş Hiledir Bâbı, Hadis No. 3030.
DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.
Kaynak: sunnah.com/bukhari:3030

Âlimler, savaştaki "hile"nin savaş hâlindeki düşmana karşı strateji ve taktik anlamına geldiğini, antlaşmayı bozmak veya emanete ihanet etmek olmadığını açıklar; zira ihanet İslam'da haramdır.

ALINACAK DERSLER

Keskin bir akıl bir silahtır. Aynı sayıyla, hikmetli bir düzen dostların moralini güçlendirir, düşmanınkini zayıflatır.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

AĞVÂS GÜNÜ: KÖPRÜ YENİLGİSİNİN RÖVANŞI

TARİHÎ NOT: BEHMEN CÂZEVEYH

Meydana ulaşınca Ka'kâ' "Kim mübarezeye çıkar?" diye seslendi. Meydan okumasına cevap veren, Müslüman komutan Ebû Ubeyd es-Sekafî'nin şehit düştüğü ***Köprü Savaşı***'nda (Cisr, 13 H) Müslümanları yenen İranlı komutan ***Behmen Câzeveyh*** oldu. Ka'kâ' "Ey Ebû Ubeyd'in ve Köprü ehlinin intikamını alanlar!" diye haykırdı, onunla çarpışıp onu öldürdü. O gün boyunca mübarezeye çıkmaya devam etti ve birkaç İranlı pehlivanı alt etti.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:

Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (Kâdisiye olayları).

ALINACAK DERSLER

Yenilgi mücadeleyi bitirmez. Sabırlı bir ümmet yeniden ayağa kalkar ve yenilgiyi sabır ve daha iyi bir hazırlıkla telafi eder.

MASKELİ DEVELER VE BEYAZ FİL

İran ordusunun, Müslümanların atlarını korkutan bir fil birliği vardı. Atlar filleri görünce kaçıyor, Müslümanlar ilk gün büyük zorluk yaşıyordu.

TARİHÎ NOT: FİLLERE KARŞI BİR TAKTİK

Rivayet edildiğine göre Ağvâs günü Ka'kâ' ve kavmi, develerine örtüler ve maskeler giydirdiler; öyle ki develer tuhaf ve korkunç göründü. İran atları ürkerek develerden kaçtı ve İran süvarileri dağıldı.

Üçüncü gün olan ***İmâs Günü***, Sa'd b. Ebû Vakkâs, Ka'kâ'a ve kardeşi Âsım'a sürünün lideri olan en büyük beyaz fille karşılaşmalarını emretti. Onu mızraklarla vurdular; fil kör olup yere yıkıldı, diğer filler de geri dönüp İranlıların kendi saflarını çiğnedi.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (Kâdisiye olayları).

ALINACAK DERSLER

Düşünen biri için her problemin bir çözümü vardır. Ka'kâ' sadece cesurca hücum etmedi; düşmanın zayıf noktasını aradı.

HERÎR GECESİ VE KÂDİSİYE ZAFERİ

TARİHÎ NOT: "KA'KÂ' GİBİSİNİ GÖRMEDİM"

Savaş, silah sesleri ve yiğitlerin nâraları hiç kesilmediği için ***Leyletü'l-Herîr*** (uğultu gecesi) denilen bir gece boyunca sürdü. Müslümanlar bitkin düştüğünde Ka'kâ' ve Benî Temîm ilerleyip İran ordusunun merkezine saldırdı. Sa'd b. Ebû Vakkâs daha sonra bu hareketi onayladı. Ertesi gün Rüstem öldürüldü ve İran ordusu yenildi.

Rivayet edildiğine göre Ömer, Sa'd'a Kâdisiye günlerinin en mahir süvarisini sordu. Sa'd şöyle yazdı: ***"Ka'kâ' b. Amr gibisini görmedim. Bir günde otuz kez hücum etti ve her hücumda bir pehlivanı alt etti."***

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk; İbn Hacer, el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe; İbn Asâkir, Târîhu Medîneti Dımaşk.

Kâdisiye zaferi, Irak ve İran'ın fethinin yolunu açtı. İslam kahramanları zaferin Allah'tan geldiğini biliyordu:

ÂL-İ İMRÂN SÛRESİ 3:126

وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُم بِهِۦ ۗ وَمَا ٱلنَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

Allah bunu, ancak size müjde olsun ve böylece kalbleriniz yatışsın diye yapmıştır. İnkar edenlerin bir kısmını kesmek veya ümidsiz olarak geri dönecek şekilde bozguna uğratmak için gereken yardım, ancak Güçlü ve Hakim olan Allah katından olur

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/3:126

ALINACAK DERSLER

En yorgun anda gösterilen dayanıklılık zaferi belirler. Yine de mümin zaferi kendine değil, Allah'a nispet eder.

NE İÇİN SAVAŞIYORUZ?

Cesaret kıssaları insanları şöhret ve övgü için savaşmaya özendirebilir. Resûlullah ﷺ gerçekten Allah yolunda savaşanın kim olduğunu açıkladı:

HADİS — SAHÎH-i BUHÂRÎ, NO. 2810

حَدَّثَنَا سُلَيْمَانُ بْنُ حَرْبٍ، حَدَّثَنَا شُعْبَةُ، عَنْ عَمْرٍو، عَنْ أَبِي وَائِلٍ، عَنْ أَبِي مُوسَى ـ رضى الله عنه ـ قَالَ جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم فَقَالَ الرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلْمَغْنَمِ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِلذِّكْرِ، وَالرَّجُلُ يُقَاتِلُ لِيُرَى مَكَانُهُ، فَمَنْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ " مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ الْعُلْيَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ".

TERCÜME:

Ebû Mûsâ dedi ki: Bir adam Nebî'ye ﷺ gelip şöyle dedi: "Kimi ganimet için savaşır, kimi anılmak için savaşır, kimi de mevkii görülsün diye savaşır. Bunlardan hangisi Allah yolundadır?" Buyurdu ki: ***"Kim Allah'ın kelimesi en yüce olsun diye savaşırsa, o Allah yolundadır."***

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Süleymân b. Harb ← Şu'be b. Haccâc ← Amr b. Mürre ← Ebû Vâil Şakîk b. Seleme ← Ebû Mûsâ el-Eş'arî رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü'l-Cihâd ve's-Siyer, Hadis No. 2810.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:2810

ALINACAK DERSLER

Bir mücadelenin değeri niyetindedir. Ka'kâ'ın tarihteki şöhreti, Allah'ın kelimesini yüceltme niyeti olmadan Allah katında bir şey ifade etmez — onun bu niyete sahip olanlardan olmasını dileriz.

MEDÂİN, CELÛLÂ VE HULVÂN

TARİHÎ NOT: KİSRÂ'NIN SİLAHLARI VE HULVÂN VALİSİ

Kâdisiye'den sonra Müslüman ordusu İran'ın başkenti ***Medâin***'e (Ktesifon) yürüdü ve 16 H yılında orayı fethetti. İbn Hacer, Ka'kâ'ın ganimet olarak Kisrâ'nın zırhlarını elde ettiğini ve bunları şeriata göre taksim edilmek üzere komutana teslim ettiğini zikreder.

Aynı yıl İran ordusu ***Celûlâ***'da yeniden toplandı. Hâşim b. Utbe komutasındaki Müslüman ordusu onları yendi; Ka'kâ' da İran ordusunun kalıntılarını Hânikîn ve ***Hulvân***'a kadar takip etti. Ardından Sa'd b. Ebû Vakkâs, Ka'kâ'ı İran dağlarının eteğindeki bir sınır bölgesi olan Hulvân'a vali tayin etti.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (16 H olayları); İbn Hacer, el-İsâbe fî temyîzi's-sahâbe.

ALINACAK DERSLER

Ganimet bir emanettir, kişisel mülk değildir. Emin bir komutan, değeri ne kadar büyük olursa olsun elde ettiğini teslim eder.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

NİHÂVEND: SAHTE GERİ ÇEKİLME

TARİHÎ NOT: DÜŞMANI TAHKİMATINDAN ÇIKARMAK

21 H yılında İran ordusu ***Nihâvend***'de büyük bir kalabalıkla toplandı. Müslüman ordusuna ***Nu'mân b. Mukarrin*** komuta ediyordu. İranlılar tahkimat ve hendeklerin ardına sığınıp savaşmak için çıkmadılar. Rivayet edildiğine göre Ka'kâ'a saldırıyı başlatıp sonra geri çekiliyormuş gibi yapma görevi verildi. İranlılar onu takip etmek için dışarı çıktı, Müslüman ordusu da onlara açık alanda saldırdı. Nu'mân bu savaşta şehit düştü ve Nihâvend zaferine "***Fethu'l-Fütûh***" (fetihlerin fethi) denildi.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (21 H olayları).

ALINACAK DERSLER

Taktik amaçla geçici olarak geri çekilmek yenilgi değildir. Allah, savaş için mevzi değiştirmek üzere çekileni savaştan kaçma yasağının dışında tutmuştur (Enfâl 8:16).

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

CEMEL VAKASI'NDAN ÖNCE BARIŞ ELÇİSİ

Halife Osman b. Affân'ın şehit edilmesinden (35 H) sonra, Osman'ın katillerinden nasıl kısas alınacağı konusunda Halife Ali b. Ebû Tâlib ile Talha, Zübeyr ve müminlerin annesi Hz. Âişe arasında bir görüş ayrılığı ortaya çıktı. İki taraf da 36 H yılında Basra yakınlarındaydı.

TARİHÎ NOT: "NE İSTİYORSUNUZ?"

Rivayet edildiğine göre Hz. Ali, Ka'kâ' b. Amr'ı Hz. Âişe, Talha ve Zübeyr'e gönderdi. Ka'kâ', onlara niçin geldiklerini sordu. Onlar "Islah (barış ve düzeltme)" diye cevap verdiler. Ka'kâ', ümmet bölünmüşken kısas peşine düşmenin daha büyük bir fitneye yol açacağını, adaleti tesis etmenin yolunun önce sükûnet olduğunu açıkladı. Onlar da kabul ettiler ve Hz. Ali bunu duyunca sevindi. İki taraf da barışın yapılacağından emin olarak uyudu. Fakat o gece Osman'ın katline karışan grup, barışın kendi cezalandırılmalarına yol açmasından korkarak ansızın savaşı başlattı. Böylece iki taraf da istemediği hâlde Cemel Vakası meydana geldi.

Rivayetin derecesi: Senet bakımından zayıftır. Bu rivayet, İbn Hacer'in "hadiste zayıf, fakat tarihte dayanak" diye nitelediği ***Seyf b. Ömer ed-Dabbî*** yoluyla gelir. Kıssa tarih kitaplarında meşhurdur, ancak sahih bir hadis gibi delil olarak kullanılamaz.

KAYNAK:
Taberî, Târîhu'l-ümem ve'l-mülûk (36 H olayları); İbn Kesîr, el-Bidâye ve'n-nihâye.

Ka'kâ'ın bu çabası Allah'ın emrinin yerine getirilmesiydi:

HUCURÂT SÛRESİ 49:9

وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱقْتَتَلُوا۟ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا ۖ فَإِنۢ بَغَتْ إِحْدَىٰهُمَا عَلَى ٱلْأُخْرَىٰ فَقَٰتِلُوا۟ ٱلَّتِى تَبْغِى حَتَّىٰ تَفِىٓءَ إِلَىٰٓ أَمْرِ ٱللَّهِ ۚ فَإِن فَآءَتْ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَهُمَا بِٱلْعَدْلِ وَأَقْسِطُوٓا۟ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

Eğer müminlerden iki topluluk birbirleriyle savaşırlarsa aralarını düzeltiniz; eğer biri diğeri üzerine saldırırsa, saldıranlarla Allah'ın buyruğuna dönmelerine kadar savaşınız; eğer dönerlerse aralarını adaletle bulunuz, adil davranınız, şüphesiz Allah adil davrananları sever

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/49:9

Resûlullah ﷺ insanların arasını düzeltmeye çalışanları yüceltti:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 2692

حَدَّثَنَا عَبْدُ الْعَزِيزِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ سَعْدٍ، عَنْ صَالِحٍ، عَنِ ابْنِ شِهَابٍ، أَنَّ حُمَيْدَ بْنَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ، أَخْبَرَهُ أَنَّ أُمَّهُ أُمَّ كُلْثُومٍ بِنْتَ عُقْبَةَ أَخْبَرَتْهُ أَنَّهَا، سَمِعَتْ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ " لَيْسَ الْكَذَّابُ الَّذِي يُصْلِحُ بَيْنَ النَّاسِ، فَيَنْمِي خَيْرًا، أَوْ يَقُولُ خَيْرًا ".

TERCÜME:

Humeyd b. Abdurrahman'ın rivayet ettiğine göre annesi Ümmü Gülsüm bint Ukbe, Resûlullah'ın ﷺ şöyle buyurduğunu işitti: ***"İnsanların arasını düzelten, hayır söz ulaştıran veya hayır söyleyen kimse yalancı değildir."***

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Abdülazîz b. Abdullah el-Üveysî ← İbrâhîm b. Sa'd ← Sâlih b. Keysân ← İbn Şihâb ez-Zührî ← Humeyd b. Abdurrahman ← Ümmü Gülsüm bint Ukbe رضى الله عنها.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü's-Sulh, Hadis No. 2692.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:2692

Ehl-i Sünnet ve'l-Cemâat, bu olaylara karışan sahâbîlerin hepsinin içtihat ettiğine inanır; biz de hiçbirini kötülemekten dilimizi tutarız.

ALINACAK DERSLER

Gerçek kahraman yalnızca savaşta cesur değil, barış için çabalamakta da cesurdur. Müslüman kanının dökülmesini önlemek büyük bir cihaddır.

KÛFE'DEKİ SON GÜNLER

Ka'kâ', Müslüman ordusunun Kâdisiye'den sonra kurduğu ***Kûfe*** şehrine yerleşti. Taberî, 41 H yılında Muâviye'nin onu Kûfe'den Îliyâ'ya (Kudüs) gönderdiğini zikreder. Vefat tarihi ve yeri kesin olarak bilinmemektedir; bazı modern yazarlar 40 H civarını verir, fakat eski kaynaklara dayanmadan.

İster sahâbî ister tâbiî olsun, Ka'kâ' bu ümmetin en hayırlı nesillerinde yaşadı; nitekim Resûlullah ﷺ şöyle buyurmuştur:

HADİS — SAHÎH-İ BUHÂRÎ, NO. 3651

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ كَثِيرٍ، أَخْبَرَنَا سُفْيَانُ، عَنْ مَنْصُورٍ، عَنْ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ عَبِيدَةَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ ـ رضى الله عنه ـ أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم قَالَ " خَيْرُ النَّاسِ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ يَجِيءُ قَوْمٌ تَسْبِقُ شَهَادَةُ أَحَدِهِمْ يَمِينَهُ وَيَمِينُهُ شَهَادَتَهُ ".

TERCÜME:

Abdullah b. Mes'ûd'un rivayet ettiğine göre Nebî ﷺ şöyle buyurdu: ***"İnsanların en hayırlısı benim neslimdir, sonra onları takip edenler, sonra da onları takip edenlerdir.*** Sonra öyle bir kavim gelir ki birinin şahitliği yeminini, yemini de şahitliğini geçer."

SENED İmam Buhârî'nin rivayet zinciri (talebeden hocaya): Muhammed b. Kesîr ← Süfyân es-Sevrî ← Mansûr b. Mu'temir ← İbrâhîm en-Nehaî ← Abîde es-Selmânî ← Abdullah b. Mes'ûd رضى الله عنه.

KAYNAK: İmam Buhârî, Sahîh-i Buhârî, Kitâbü Fedâili Ashâbi'n-Nebî ﷺ, Hadis No. 3651.

DERECE: SAHİH — hadis âlimlerinin ittifakıyla Kur'an'dan sonra en sahih kitap olan Sahîh-i Buhârî'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/bukhari:3651

ALINACAK DERSLER

Bazı kahramanlar savaş meydanında şehit olur, bazıları da yıllarca süren mücadeleden sonra sessizce vefat eder. Önemli olan ihlâstır; ölümün şekli veya yeri değil.

KA'KÂ'IN AHLAKI VE VASIFLARI

Tarihî rivayetlere göre Ka'kâ' şu vasıflarla tasvir edilir. Kaynakların çoğu zayıf olduğundan bu vasıflar tarihî bir portre olarak sunulmuş, dersleri ise sahih delillere dayandırılmıştır.

VASIF	KISSASINDAN ÖRNEK
Cesaret	Kâdisiye'de bir günde otuz kez hücum
Strateji ustalığı	Onarlı gruplar; maskeli develer
Liderlere itaat	Hâlid, Ebû Ubeyde, Sa'd ve Nu'mân'ın emrinde savaştı
Emanet	Kisrâ'nın silahlarını ganimet olarak teslim etti
Barışçı	Hz. Ali'nin Hz. Âişe, Talha ve Zübeyr'e elçisi
Şair	Cihad olaylarını şiirle kaydetti

ALINACAK DERSLER

Kâmil cesaret; akıl, itaat ve barış arzusuyla yönlendirilen cesarettir.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA‘KÂ‘ KISSALARININ KAYNAKLARI

Bu tablo her kıssanın kaynağını ve derecesini özetler; böylece okuyucu sahih olanı sadece meşhur olandan ayırt edebilir.

KISSA	KAYNAK	DERECE
Resûlullah’ın ﷺ vefatında bulunması	Seyf b. Ömer; İbn Ebû Hâtim	Zayıf
“Cihad için ne hazırladın?”	İbn Kâni‘ (Seyf yoluyla)	Zayıf
Atlara bağlı hayır	Sahîh-i Buhârî 2852	Sahih
Benî Temîm’in övülmesi	Sahîh-i Buhârî 2543	Sahih
“Bu ordu yenilmez”	Taberî (Seyf yoluyla)	Zayıf
“Kuvvet atıcılıktır”	Sahîh-i Müslim 1917	Sahih
Irak, Yermük ve Dımaşk	Taberî; İbn Asâkir	Zayıf (tarih)
“Düşmanla karşılaşmayı temenni etmeyin”	Sahîh-i Buhârî 2966	Sahih
Kâdisiye günleri	Taberî (Seyf yoluyla)	Zayıf (tarih)
“Savaş hiledir”	Sahîh-i Buhârî 3030	Sahih
Sa‘d’ın mektubu: otuz hücum	İbn Hacer, el-İsâbe	Zayıf (tarih)
Savaşta niyet	Sahîh-i Buhârî 2810	Sahih
Medâin, Celûlâ ve Nihâvend	Taberî (Seyf yoluyla)	Zayıf (tarih)
Cemel’den önce barış elçisi	Taberî (Seyf yoluyla)	Zayıf (tarih)
Arayı düzelten yalancı değildir	Sahîh-i Buhârî 2692	Sahih
En hayırlı nesiller	Sahîh-i Buhârî 3651	Sahih

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA'KÂ' KISSASINDAKİ ŞAHSİYETLER

ŞAHSİYET	ROLÜ
Ebû Bekir es-Sıddîk	Onu Hâlid'e yardım için gönderen halife
Hâlid b. Velîd	Irak, Yermük ve Dımaşk'ta komutan (Seri 3)
Ömer b. Hattâb	Onu Kâdisiye'ye gönderen halife
Sa'd b. Ebû Vakkâs	Kâdisiye komutanı (Seri 5)
Hâşim b. Utbe	Şam'dan gelen yardım ordusunun ve Celûlâ'nın komutanı
Âsım b. Amr	Kardeşi; birlikte beyaz fili devirdiler
Behmen Câzeveyh	Ağvâs günü öldürdüğü İranlı komutan
Nu'mân b. Mukarrin	Nihâvend komutanı, şehit
Ali b. Ebû Tâlib	Onu barış için gönderen halife (Seri 2)
Seyf b. Ömer	Kıssasının başlıca tarih râvisi

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA'KÂ' KISSASINDAKİ YERLER

YER	OLAY
Necid	Benî Temîm'in yurdu
Kâzıme ve Hîre, Irak	Hâlid ile birlikte (12 H)
Yermük, Şam	Rumlara karşı bir kürdûsun komutanı
Dımaşk	Şehir surlarına tırmanış (14 H)
Kâdisiye, Irak	Ağvâs ve İmâs günleri ile Herîr gecesi (15 H)
Medâin	İran başkentinin fethi (16 H)
Celûlâ ve Hulvân	İran ordusunun takibi; Hulvân valiliği (16 H)
Nihâvend	Sahte geri çekilme (21 H)
Basra	Cemel Vakası'ndan önce barış elçiliği (36 H)
Kûfe	Yerleştiği şehir

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA‘KÂ‘IN HAYATININ KRONOLOJİSİ

YIL	OLAY
9 H	Benî Temîm Heyetler Yılı’nda Müslüman olur
12 H	Ebû Bekir onu Irak’ta Hâlid’e yardıma gönderir
13 H	Hâlid ile birlikte çölü aşarak Şam’a geçer
13–15 H	Yermük Savaşı; Dımaşk’ın fethi
15 H	Kâdisiye Savaşı (14 veya 16 H diyenler de vardır)
16 H	Medâin, Celûlâ ve Hulvân
21 H	Nihâvend Savaşı
36 H	Cemel Vakası’ndan önce barış elçisi
41 H	Kûfe’den Îliyâ’ya gönderilir; vefat tarihi kesin değildir

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

KA‘KÂ‘ HAKKINDA SIKÇA SORULAN SORULAR

Bu bölüm, Ka‘kâ‘ b. Amr رضى الله عنه hakkında sıkça sorulan sorulara cevap verir. Cevaplar kısadır; ayrıntılar önceki bölümlerdedir.

1. KA‘KÂ‘IN TAM ADI NEDİR?

Benî Temîm kabilesinden Ka‘kâ‘ b. Amr b. Mâlik et-Temîmî.

2. KA‘KÂ‘ SAHÂBÎ MİDİR?

Sohbeti sahih bir senetle sabit değildir; daha güçlü görüş, onun büyük tâbiîlerden olduğudur.

3. KISSALARI NEDEN ZAYIF SAYILIR?

Çoğu, hadiste zayıf fakat tarihte dayanak olan Seyf b. Ömer yoluyla rivayet edildiği için.

4. EBÛ BEKİR ONUN HAKKINDA NE DEDİ?

“İçinde bunun gibi biri bulunan ordu yenilmez” — Seyf yoluyla gelen tarihî bir rivayet.

5. RESÛLULLAH ﷺ BENÎ TEMÎM HAKKINDA NE BUYURDU?

“Onlar ümmetimin Deccâl’e karşı en çetin olanlarıdır” (Sahîh-i Buhârî 2543).

6. KA‘KÂ‘IN AĞVÂS GÜNÜNDEKİ TAKTİĞİ NEYDİ?

Bin askerini art arda gelen onarlı gruplara ayırması.

7. BEHMEN CÂZEVEYH KİMDİR?

Köprü Savaşı’ndaki İranlı komutan; Ka‘kâ‘ onu Kâdisiye’de öldürdü.

8. İRAN FİLLERİ NASIL YENİLDİ?

İran atlarını korkutan maskeli develerle ve sürüye liderlik eden beyaz filin devrilmesiyle.

9. SA‘D, ÖMER’E ONUN HAKKINDA NE YAZDI?

Bir günde otuz kez hücum ettiğini ve her hücumda bir pehlivanı alt ettiğini.

10. KA‘KÂ‘IN CEMEL VAKASI’NDAN ÖNCEKİ ROLÜ NEYDİ?

Hz. Ali tarafından Hz. Âişe, Talha ve Zübeyr ile barış sağlamak için gönderildi.

11. KA‘KÂ‘ NE ZAMAN VEFAT ETTİ?

Kesin olarak bilinmiyor; 41 H yılında hâlâ hayattaydı.

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

12. KISSASINDAN ALINACAK EN BÜYÜK DERS NEDİR?

Cesaret; akıl, ihlâslı niyet ve ümmetin arasını bulma arzusuyla yönlendirilmelidir.

DERSLER VE SONUÇ

Ka‘kâ‘ b. Amr’ın رضى الله عنه kıssası, tek başına yardıma gönderilen bir adamla başlar ve Müslüman kanının dökülmesini önlemeye çalışan bir barış elçisiyle sona erer.

DERS	KA‘KÂ‘ KISSASINDAN
Sayıdan çok kalite	“Bu ordu yenilmez”
Kuvvet hazırlamak	Enfâl 8:60; “Kuvvet atıcılıktır”
Sebat ve zikir	Enfâl 8:45
Akıl bir silahtır	“Savaş hiledir”
İhlâslı niyet	Allah’ın kelimesi en yüce olsun diye
Ümmetin arasını bulmak	Hucurât 49:9–10
Kaynaklarda dürüstlük	Sahih hadisi tarihî rivayetten ayırmak

HUCURÂT SÛRESİ 49:10

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا۟ بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

۱۰

Şüphesiz müminler birbiri ile kardeştirler; öyle ise dargın olan kardeşlerinizin arasını düzeltin; Allah'tan sakının ki size acısın

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/49:10

Ka‘kâ‘ı örnek alabilmeyi dileriz: en güzel şekilde hazırlanmak, imtihan anında cesur ve hikmetli olmak, niyette ihlâslı olmak ve din kardeşlerimizin arasını bulmak için her zaman çabalamak.

İnşallah İslam Kahramanları serisi, İslam’ın bir başka kahramanının kıssasıyla devam edecektir.

KAYNAKÇA

KUR’AN VE TEFSİR

Kur’ân-ı Kerîm, Osmanî hat ve Diyanet İşleri Başkanlığı meali. quran.com

İbn Kesîr, Tefsîru’l-Kur’âni’l-Azîm (Enfâl 8:45, 8:60; Âl-i İmrân 3:126; Hucurât 49:9–10).

HADİS

Sahîh-i Buhârî 2543, 2692, 2810, 2852, 2966, 3030, 3651. sunnah.com/bukhari

Sahîh-i Müslim 1917. sunnah.com/muslim

İbn Kâni‘, Mu‘cemü’s-sahâbe.

TARİH VE TABAKÂT KİTAPLARI

Taberî, Târîhu’l-ümem ve’l-mülûk (12–41 H olayları).

İbn Asâkir, Târîhu Medîneti Dımaşk.

İbn Ebû Hâtim, el-Cerh ve’t-ta‘dîl.

İbn Abdilber, el-İstîâb fî ma‘rifeti’l-ashâb.

İbnü’l-Esîr, Üsdü’l-gâbe.

İbn Kesîr, el-Bidâye ve’n-nihâye.

İbn Hacer el-Askalânî, el-İsâbe fî temyîzi’s-sahâbe ve Takrîbü’t-Tehzîb.

IslamQA, “Ka‘kâ‘ b. Amr et-Temîmî’nin kısa biyografisi” (No. 170087, Arapça). islamqa.info/ar/170087

QURANSCİENCE.MY’DEKİ İLGİLİ SERİLER

İslam Kahramanları, Seri 1: Hamza b. Abdülmuttalib’den Seri 12: Muâz b. Cebel’e kadar; özellikle Seri 3: Hâlid b. Velîd ve Seri 5: Sa‘d b. Ebû Vakkâs. quranscience.my/#pahlawan

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir

DESTEK VE BAĞIŞ

Bu e-kitap Müslümanlar için **tamamen ücretsiz** yayımlanmıştır ve **kesinlikle satılamaz**. Araştırma masraflarına, quranscience.my sitesinin barındırma giderlerine ve yeni e-kitapların yayımına destek olmak için yapılacak bağışlar memnuniyetle karşılanır — ancak **zorunlu değildir**. Allah her bağışı sadaka-i câriye olarak kabul etsin.

BAKARA SÛRESİ 2:261

مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمۡوَٰلَهُمۡ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتۡ سَبۡعَ سَنَابِلَ فِي كُلِّ سُنۢبُلَةٖ مِّاْئَةُ حَبَّةٖۗ وَٱللَّهُ يُضَٰعِفُ لِمَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ٢٦١

Mallarını Allah yolunda sarfedenlerin durumu, her başağında yüz tane olmak üzere yedi başak veren tanenin durumu gibidir. Allah dilediğine kat kat verir. Allah'ın lütfü geniştir, O her şeyi bilendir.

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/2:261

SEBE SÛRESİ 34:39

قُلۡ إِنَّ رَبِّي يَبۡسُطُ ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ مِنۡ عِبَادِهِۦ وَيَقۡدِرُ لَهُۥۚ وَمَآ أَنفَقۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَهُوَ يُخۡلِفُهُۥۖ وَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ٣٩

De ki: "Doğrusu Rabbim, kullarından dilediğinin rızkını hem genişletir ve hem de ona daraltıp bir ölçüye göre verir; sarfettiğiniz herhangi bir şeyin yerine O daha iyisini koyar, çünkü O rızık verenlerin en hayırlısıdır."

Meal: Diyanet İşleri Başkanlığı — quran.com/34:39

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 2588

حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ، وَقُتَيْبَةُ، وَابْنُ، حُجْرٍ قَالُوا حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، - وَهُوَ ابْنُ جَعْفَرٍ - عَنِ الْعَلاَءِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ « مَا نَقَصَتْ صَدَقَةٌ مِنْ مَالٍ وَمَا زَادَ اللَّهُ عَبْدًا بِعَفْوٍ إِلاَّ عِزًّا وَمَا تَوَاضَعَ أَحَدٌ لِلَّهِ إِلاَّ رَفَعَهُ اللَّهُ ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضى الله عنه, Resûlullah'tan ﷺ rivayet edildiğine göre şöyle buyurdu: "Sadaka maldan bir şey eksiltmez. Allah affeden kulun ancak izzetini artırır. Allah için alçakgönüllü olanı da Allah mutlaka yükseltir."

SENED: İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Yahya b. Ayyub, Qutaibah b. Sa'id ve 'Ali b. Hujr ← Isma'il b. Ja'far ← al-'Ala' b. 'Abdurrahmân ← babası 'Abdurrahmân b. Ya'qub ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه .

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Birr ve's-Sıla ve'l-Âdâb, affetmeye ve tevazua teşvik bâbı, Hadis No. 2588.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/muslim:2588

HADİS — SAHÎH-İ MÜSLİM, NO. 1631

حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ أَيُّوبَ، وَقُتَيْبَةُ، - يَعْنِي ابْنَ سَعِيدٍ - وَابْنُ حُجْرٍ قَالُوا حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ، - هُوَ ابْنُ جَعْفَرٍ - عَنِ الْعَلاَءِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ « إِذَا مَاتَ الإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلاَّ مِنْ ثَلاَثَةٍ إِلاَّ مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ ».

TERCÜME:

Ebû Hüreyre'den رضى الله عنه rivayet edildiğine göre Resûlullah ﷺ şöyle buyurdu: "İnsan ölünce ameli kesilir; ancak üç şey müstesnadır: sadaka-i câriye, faydalanılan ilim ya da kendisine dua eden salih evlat."

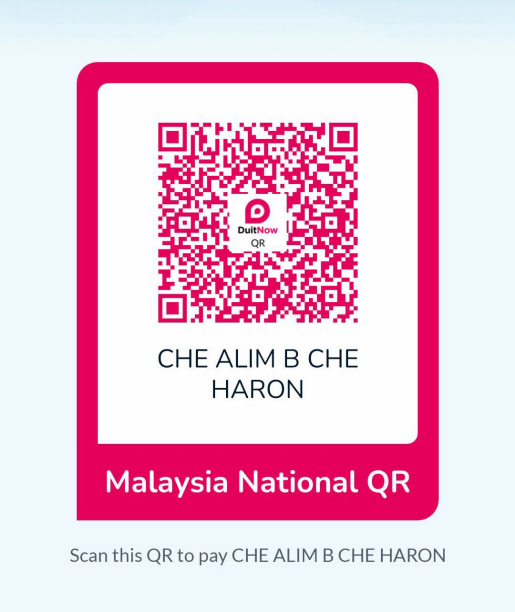
SENED: İmam Müslim'in rivayet zinciri (talebeden hocaya): Yahya b. Ayyub, Qutaibah b. Sa'id ve 'Ali b. Hujr ← Isma'il b. Ja'far ← al-'Ala' b. 'Abdurrahmân ← babası 'Abdurrahmân b. Ya'qub ← Ebû Hüreyre رضى الله عنه .

KAYNAK: İmam Müslim, Sahîh-i Müslim, Kitâbü'l-Vasiyye, insana ölümünden sonra ulaşan sevap bâbı, Hadis No. 1631.

DERECE: SAHİH — Sahîh-i Müslim'de yer alır.

Kaynak: sunnah.com/muslim:1631

CEZÂKUMULLÂHU HAYRAN KESÎRÂ

Bağış yapmak için yukarıdaki QR kodunu (DuitNow) okutun.

Uluslararası bağışçılar: yukarıdaki PayPal QR kodunu okutun ya da şu adresi ziyaret edin: paypal.me/quranscience

© 2026 M / 1448 H Tüm hakları saklıdır Hj Che Alim Hj Che Haron — Müslümanlar için ücretsizdir